

[Christophersen.]

der egentlige nyheder, men det er ikke et forhold, jeg skal bebrejde ministeren. Alle ved, at der i øjeblikket føres en række boligpolitiske drøftelser, og det ville ikke være rimeligt, om ministeren i dag ved denne lejlighed begyndte at udtale sig om de løsnings, som kunne komme ud af disse forhandlinger, hvis de i øvrigt slutter med et resultat.

Jeg synes dog, der er grund til at knytte nogle bemærkninger til et par af de principielle problemer, som har været rejst dels fra forespørgerens side, dels i ministerens redegørelse.

Der er for det første hele spørgsmålet om produktions- og beskæftigelsessituationen i byggesektoren. Det er en situation, som er noget knyttet til selve boliglovgivningen, men først og fremmest er den knyttet til den almindelige økonomiske politik. De 40.000 boliger, som mange tid efter anden hager sig fast i, og som var omtalt i boligforliget, er jo et mål, som naturligvis kun kan nås, hvis der føres en generel økonomisk politik, som sikrer nogle rimelige finansieringsvilkår. Ingen må tro, at man kan nå de 40.000 alene i kraft af boliglovgivningen. Vi ved alle sammen, at langt størstedelen af nybyggeriet er opførelse af parcelhuse, og det er jo en byggeaktivitet, som helt og holdent beror på de enkelte personers, de enkelte familiers, beslutning om, hvorvidt de nu vil bygge, eller de ikke vil. Derfor er det finansieringsvilkårene, det er renteniveauet, det er kursniveauet på obligationsmarkedet, som afgør, hvor stort et omfang det samlede nybyggeri får, og dermed også afgør, om man når de 40.000. Derfor synes jeg nok, der er grund til at understrege, at her har vi med en side af sagen at gøre, som ikke ligger inden for boligforligets rammer på anden måde, end at de 40.000 altså var udtryk for et ønskeligt mål.

Ministeren lagde ikke skjul på i sin redegørelse, at han bedømmer den kommende tids produktions- og beskæftigelsesmuligheder i byggesektoren som mindre gode, og det kan jeg være fuldkommen enig med ham i. De oplysninger, vi har fået fra mange sider, både fra Entreprenørforeningen, fra Håndværksrådet, fra de forskellige faglige organisationer og de forskellige fagforbund, går jo ud på omtrent det samme: at mens vi gennem den forløbne del af 1976 har haft en påbegyndelseshast, som egentlig har bragt os meget nær de 40.000, er vi nu i dette efterår på vej ind i en klar afmatning. Det hænger meget nøje sam-

men med det forhold, jeg omtalte før, den høje rente. Når vi har en effektiv obligationsrente for lån til nybyggeri på omkring 16 pct. og der er uger, hvor den har været oppe på de 17 pct., er vi ved at være tilbage i situationen for sommeren 1974, hvor nybyggeriet langsomt, men sikkert, gik i stå. Det er den risiko, som også jeg mener vi står over for i disse måneder, at igangsættelserne lige så stille indskrumper, sådan at vi i løbet af vinteren og forårsmånederne kommer i en meget vanskelig byggemæssig og beskæftigelsesmæssig situation.

Men da vil jeg godt endnu en gang understrege, at det er ikke en udvikling, som klares over ændringer i boliglovgivningen, i hvert fald ikke efter mit partis opfattelse. Denne situation forhindres kun, hvis der føres en almindelig økonomisk politik, som fører i en anden retning. Det, som må være forudsætningen for, at man igen skaber så megen tillid, at folk vil gå i gang med at bygge, er først og fremmest, at den almindelige økonomiske politik sikrer et rentefald, sikrer, at den pengepolitiske situation bliver mere normal, og når det sker, tror jeg i øvrigt, det ville være fornuftigt, hvis boligministeren ville benytte den mulighed, han har til at indføre forhåndslåneordningen. Jeg tror, det er noget af det, som både udviklingen i 1974 og udviklingen i år allerklarest har understreget over for os alle sammen, at det egentlig er urimeligt, at folk skal spille hasard, at de skal træffe vigtige økonomiske beslutninger om store investeringer, som er helt afgørende for deres økonomiske forhold mange år frem, uden at kende det reelle finansieringsgrundlag. Men en forhåndslåneordning forudsætter, at der er en mere normal pengepolitisk situation, den forudsætter, at obligationsmarkedet ikke er overfyldt med obligationer, statspapirer osv., så Nationalbanken stilles over for en helt umulig plejningsopgave. Jeg synes, det har været rigtigt at understrege dette i forbindelse med de 40.000 boliger. Det betyder også, at hr. Kaj Hansens dagsorden efter vores opfattelse skulle have set ganske anderledes ud, hvis den overhovedet skulle have ført frem til målet med de 40.000. Til gengæld tror jeg så ikke, at hr. Kaj Hansen eller hans parti ville have stemt for den.

Så vil jeg godt sige lidt om den udvikling, vi har oplevet, siden en række af de vigtige boliglove er blevet gennemført. Jeg synes, der allerførst er grund til at glæde sig over den normalisering, der efterhånden er sket af lejeniveau-